

2516 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van Wet tot naturalisatie van *Julius Erich Anhalt* en 22 anderen.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het Wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

Soestdijk, 29 Maart 1952.

JULIANA.

2516 2

ONTWERP VAN WET

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat er aanleiding is tot naturalisatie van *Julius Erich Anhalt*, en 22 anderen, die aan Ons een verzoek daartoe hebben gedaan, met overlegging — wat betreft de in de artikelen 2 en 3 genoemden voor zoveel doeniijk — van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3 der wet van 12 December 1892 (*Stb.* 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 21 December 1951 (*Stb.* 593);

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

- 1°. *Julius Erich Anhalt*, geboren te *Essen* (Duitsland) 26 December 1900, transitohandelaar, wonende te *Amsterdam*, provincie Noordholland;
- 2°. *Erna Band*, geboren te *Gladbeck* (Duitsland) 17 Mei 1908, verpleegster, wonende te *Den Dolder*, gemeente *Zeist*, provincie Utrecht;
- 3°. *Herman Heinrich Boll*, geboren te *Amsterdam* (Noordholland) 23 Augustus 1928, machinebankwerker, wonende te *Haarlem*, provincie Noordholland;
- 4°. *Georg Hammerschlag*, geboren te *Skutsch* (Tsjecho-Slowakije) 30 Juli 1896, machine-constructeur, wonende te *De Bilt*, provincie Utrecht;
- 5°. *Hendrik Hodjes*, geboren te *Peutie* (België) 19 November 1898, gemeentewerkman, wonende te *Bergen*, provincie Noordholland;
- 6°. *Georg Wilhelm Kullmann*, geboren te *Mainz* (Duitsland) 29 Juli 1902, binnenhuisarchitect, wonende te *'s-Gravenhage*, provincie Zuidholland;
- 7°. *Wlodzimierz Feliks Aleksander Lazarew*, geboren te *Warschau* (Polen) 27 December 1888, kantoorbediende, wonende te *Schiedam*, provincie Zuidholland;
- 8°. *Ida Lengtat*, geboren te *Karozarningken Pillkallen* (Duitsland) 19 Maart 1911, verstelnaaister, wonende te *Haarlem*, provincie Noordholland;
- 9°. *Arthur Loewenstein*, geboren te *Woldenberg* (Duitsland) 26 April 1889, fabrikant, wonende te *Amsterdam*, provincie Noordholland;
- 10°. *Otto Meyer*, geboren te *Osnabrück* (Duitsland) 9 October 1893, leraar in de kunstgeschiedenis en kunsthandelaar, wonende te *Amsterdam*, provincie Noordholland;

- 11°. *Gilles Hubertus Jules Nix*, geboren te *Gulpen* (Limburg) 10 Juni 1909, mijnwerker, wonende te *Gulpen*, provincie Limburg;
- 12°. *Theodor Bastiaan Peterson*, geboren te *Charlois*, thans gemeente *Rotterdam* (Zuidholland) 24 Juli 1894, bankwerkersbaas, wonende te *Amsterdam*, provincie Noordholland;
- 13°. *Andreas Polerowitsch*, geboren te *Kerkrade* (Limburg) 1 Juni 1914, mijnwerker, wonende te *Hoensbroek*, provincie Limburg;
- 14°. *Valise Serbanescu*, geboren te *Braila* (Roemenië) 4 Augustus 1909, violist en kapelmeester, wonende te *'s-Gravenhage*, provincie Zuidholland;
- 15°. *Max Sontag*, geboren te *Leipzig* (Duitsland) 14 Juli 1899, procuratiehouder bij een handelsonderneming, wonende te *Willemstad* op *Curaçao*;
- 16°. *Edgar Ludwig Stengel*, geboren te *Hamburg* (Duitsland) 28 April 1926, procuratiehouder, wonende te *Amsterdam*, provincie Noordholland;
- 17°. *Amanda Adele Alma Tiede*, geboren te *Rhena* (Duitsland) 26 October 1897, huishoudster, wonende te *Epe*, provincie Gelderland;
- 18°. *Wilhelm Georg Ulrich*, geboren te *Hanau* (Duitsland) 17 Maart 1894, juwelenzetter, wonende te *Rijswijk*, provincie Zuidholland;
- 19°. *Theodor Wirtz*, geboren te *Dordrecht* (Zuidholland) 15 September 1911, bankwerker, wonende te *Dordrecht*, provincie Zuidholland.

Artikel 2

Met afwijking van het bepaalde bij artikel 3, tweede en vierde lid, aanhef en onder 3°, en met uitsluiting van het bepaalde bij artikel 6 der wet van 12 December 1892 (*Stb.* 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 21 December 1951 (*Stb.* 593), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan *Soëb Moersan*, geboren te *Dramaga-Tjibeureum* bij *Buitenzorg* (Indonesië) 6 Augustus 1916, huisknecht, wonende te *Hilversum*, provincie Noordholland.

Aan de verzoeker wordt voor zoveel nodig het recht verleend om de voornaam *Soëb* en de geslachtsnaam *Moersan* te voeren.

Artikel 3

Met uitbreiding van het bepaalde bij artikel 6 der wet van 12 December 1892 (*Stb.* 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 21 December 1951 (*Stb.* 593) wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan:

- 1°. *Magdalene Katarina Hodjes*, geboren te *Bergen* (Noordholland) 19 April 1930, onderwijzeres, wonende te *Eindhoven*, provincie Noordbrabant;
- 2°. *Doris Sonja Kullmann*, geboren te *Mannheim* (Duitsland) 26 April 1930, zonder beroep, wonende te *'s-Gravenhage*, provincie Zuidholland;
- 3°. *Helena Maria Katharina Ulrich*, geboren te *'s-Gravenhage* (Zuidholland) 3 Juli 1928, zonder beroep, wonende te *Rijswijk*, provincie Zuidholland.

Artikel 4

Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na die van haar afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,

2516 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten ¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van *Julius Erich Anhalt* en 22 anderen, moge de ondergetekende het volgende aantekenen.

¹⁾ Zijn met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

De staatloze verzoeker Julius Erich Anhalt, genoemd in artikel 1, onder 1°, werd in 1900 te Essen (Duitsland) geboren. Hij woont sedert 1933 in ons land, waar hij als ingeburgerd kan worden beschouwd. Verzoeker, die van 1941 tot 1944 was ondergedoken, werd in laatstgenoemd jaar door de Duitsers gedeporteerd. Hij keerde na afloop van de oorlog in ons land terug. Als transitohandelaar heeft hij genoegzame inkomsten. Zijn echtgenote is van oorsprong Nederlandse.

De Duitse verzoekster Erna Band, genoemd in artikel 1, onder 2°, werd in 1908 te Gladbeck (Duitsland) geboren. Zij kwam in 1917 met haar ouders naar ons land, ontving Nederlands onderwijs en is in geest en leven Nederlandse geworden. Gedurende de oorlogsjaren heeft zij medegewerkt aan de verspreiding van illegale lectuur en het herbergen van onderduikers. Als verpleegster voorziet zij in haar onderhoud.

Herman Heinrich Boll, de Duitse verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 3°, is hier te lande geboren en getogen. Hij onderscheidt zich niet van een geboren Nederlander en heeft zich gedurende de oorlogsjaren loyaal gedragen. Als machine-bankwerker verdient hij het brood.

In artikel 1, onder 4°, wordt voorgedragen de Oostenrijkse verzoeker Georg Hammerschlag. Verzoeker, die in 1896 te Skutsch (Tsjecho-Slowakije) werd geboren, kwam in 1938 met zijn gezin naar ons land. Hij is geassimileerd en geeft zijn kinderen een Nederlandse opvoeding. Gedurende de oorlogsjaren heeft hij zich goed gedragen. Verzoeker werkt als machine-constructeur voor eigen rekening, hetgeen hem voldoende inkomsten verschaft.

De staatloze verzoeker Hendrik Hodjes, genoemd in artikel 1, onder 5°, werd in 1898 te Peutie (België) geboren. Hij woont reeds 38 jaar onafgebroken in ons land en is hier ingeburgerd. Gedurende de oorlogsjaren was hij gekant tegen de vijand. Toen hij gedwongen werd voor de Duitsers te werken, dook hij onder. Als gemeentewerkman heeft hij regelmatige inkomsten.

De Duitse verzoeker Georg Wilhelm Kullmann, genoemd in artikel 1, onder 6°, werd in 1902 te Mainz (Duitsland) geboren. Hij verliet zijn geboorteland in 1934 en vestigde zich in 1935 voor goed in ons land. Hij voelt zich hier thuis en heeft zich gedurende de oorlogsjaren aan Duitse dwangmaatregelen weten te onttrekken. Als binnenhuisarchitect heeft hij genoegzame inkomsten.

Włodzimierz Feliks Aleksander Lazarew, de vermoedelijk staatloze verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 7°, werd in 1888 te Warschau (Polen) geboren en kwam in 1914 uit België naar ons land. Hij heeft sedertdien onafgebroken hier gewoond en is in onze samenleving opgenomen. Als kantoorbediende voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn echtgenote.

In artikel 1, onder 8°, wordt voorgedragen de Duitse verzoekster Ida Lengtat. Verzoekster werd in 1911 te Karozarninken Pillkallen (Duitsland) geboren, en woont van 1930 af onafgebroken in ons land. Zij is ingeburgerd en heeft zich gedurende de oorlogsjaren zoveel mogelijk van het Duitse bezettingsbewind afzijdig gehouden. Als verstelnaaister voorziet zij in haar onderhoud.

De staatloze verzoeker Arthur Loewenstein, genoemd in artikel 1, onder 9°, werd in 1889 te Woldenberg (Duitsland) geboren. In 1938 verliet hij zijn geboorteland om zich in Nederland te vestigen. Hij heeft zich aan ons land gehecht en is genoegzaam geassimileerd. Gedurende de Duitse overheersing nam hij jegens de bezetter een afwijzende houding aan. Verzoeker is fabrikant van olie-generatoren.

De staatloze verzoeker Otto Meyer, genoemd in artikel 1, onder 10°, werd in 1893 te Osnabrück (Duitsland) geboren en kwam in 1933 naar ons land. Verzoeker is ingeburgerd en was gedurende de oorlogsjaren geruime tijd ondergedoken. Als kunsthandelaar en leraar in de kunstgeschiedenis heeft hij genoegzame inkomsten. De gemeente Amsterdam is voornemens aan verzoeker de leiding van een museum op te dragen.

Gilles Hubertus Jules Nix, de Belgische verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 11°, is hier te lande geboren en getogen. Hij onderscheidt zich niet van een geboren Nederlander en heeft zich gedurende de oorlogsjaren loyaal gedragen. Verzoeker, die met een Nederlandse vrouw gehuwd is, verdient als mijnwerker het brood.

In artikel 1, onder 12°, wordt voorgedragen de staatloze verzoeker Theodor Bastiaan Peterson, die in 1894 hier te lande werd geboren. Zijn vader bezat van oorsprong de Zweedse nationaliteit, terwijl zijn moeder van geboorte Nederlandse was. Hij heeft steeds in Nederland gewoond en is in geest en leven Nederlander. Gedurende de oorlogsjaren stond hij aan de goede zijde. Verzoeker, die met een van origine Nederlandse vrouw gehuwd is, heeft als bankwerkersbaas een behoorlijk bestaan.

De Poolse verzoeker Andreas Polerowitsch, genoemd in artikel 1, onder 13°, is hier te lande geboren en getogen. Zijn vrouw is van origine Nederlandse; het gezin is geheel opgenomen in onze samen-

leving. Verzoeker heeft zich gedurende de oorlogsjaren gedragen zoals dat van een toekomstig Nederlander mocht worden verwacht. Hij verdient als mijnwerker het brood.

De vermoedelijk Roemeense verzoeker Vasile Serbanescu, genoemd in artikel 1, onder 14°, werd in 1909 te Braïla (Roemenië) geboren. Hij woont sedert 1931 in ons land en kan als ingeburgerd worden beschouwd. Hoewel hij gedurende de oorlogsjaren om den brode formeel lid was van de Kultuurkamer, mag worden aangenomen, dat zijn gezindheid jegens ons volk goed is geweest. Zijn zoonje krijgt een Nederlandse opvoeding. Als violist en kapelmeester heeft verzoeker genoegzame inkomsten.

Max Sontag, de staatloze verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 15°, werd in 1899 te Leipzig (Duitsland) geboren. Na tevoren gedurende een drietal jaren in ons land te hebben verbleven, woont hij sedert 1942 op Curaçao, waar hij in het maatschappelijk leven is opgenomen. Gedurende oorlogsjaren heeft hij zich goed gedragen. Als procuratiehouder bij een handelsonderneming heeft hij genoegzame inkomsten.

In artikel 1, onder 16°, wordt voorgedragen de staatloze verzoeker Edgar Ludwig Stengel. Verzoeker werd in 1926 te Hamburg (Duitsland) geboren en kwam, zeven jaar oud, met zijn ouders naar ons land. Hij ontving Nederlands onderwijs en is in geest en leven Nederlander geworden. Hij heeft zich gedurende de oorlogsjaren jegens ons volk loyaal gedragen. Verzoeker is procuratiehouder in de zaak van zijn vader, die groothandelaar in tabak is. De export levert ons land aanzienlijke deviezenwinsten op. Het Ministerie van Economische Zaken heeft om voorrang verzocht.

De Duitse verzoekster Amanda Adele Alma Tiede, genoemd in artikel 1, onder 17°, woont reeds bijna dertig jaar onafgebroken in ons land. Zij is nog steeds als huishoudster bij dezelfde familie in dienst. Gedurende de oorlogsjaren heeft zij zich gedragen als een goed vriend van ons volk. Haar inkomsten zijn toereikend.

De Duitse verzoeker Wilhelm Georg Ulrich, genoemd in artikel 1, onder 18°, werd in 1894 te Hanau (Duitsland) geboren. Hij woont sedert 1926 onafgebroken in ons land en is in geest en leven Nederlander geworden. In Juni 1944 werd hij opgeroepen voor Duitse militaire dienst. Hij haalde zich opzettelijk een ziekte op de hals en werd afgekeurd. Verzoeker oefent zelfstandig het beroep van juwelenzetter uit en heeft genoegzame inkomsten.

Theodor Wirtz, de Duitse verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 19°, is hier te lande geboren en getogen. Hij is met een Nederlandse vrouw gehuwd en onderscheidt zich niet van een geboren Nederlander. Hij weigerde gedurende de oorlogsjaren Duitse distributiebescheiden en ontving bonkaarten van de ondergrondse. In 1945 werd hij bij een razzia opgepakt en in Duitsland tewerk gesteld. Als bankwerker voorziet hij in het onderhoud van zich en de zijnen.

In artikel 2 wordt voorgedragen de Indonesische verzoeker Soëb Moersan. Verzoeker werd in 1916 in Indonesië geboren en woont sedert 1947 in Nederland. Van 1933 af werkt hij als huisknecht bij een Nederlandse familie. Hij heeft zich aangepast aan de Nederlandse zeden en gewoonten. Door geboorte Nederlands onderdaan heeft hij deze hoedanigheid door de wijziging van de staatkundige verhoudingen buiten zijn wil verloren. Het is billijk hem het Nederlanderschap kosteloos te verlenen.

Van de gelegenheid der onderwerpelijke wettelijke voorziening is gebruik gemaakt om de rechtstoestand van verzoeker op het stuk van voor- en geslachtsnaam te regulariseren.

De in artikel 1, onder 5°, 6° en 18° genoemde verzoekers hebben vóór het intreden der meerderjarigheid van hun in artikel 3 genoemde kinderen het verzoek tot naturalisatie ingediend. Het is billijk deze kinderen alsnog bij uitdrukkelijke wetsbepaling mede te naturaliseren.

Met uitzondering van de verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 15°, die vermoedelijk de Roemeense nationaliteit bezit, geldt ten aanzien van allen dat zij, hetzij omdat zij thans geen nationaliteit hebben, hetzij omdat zij door de voorgestelde naturalisatie hun nationaliteit zullen verliezen, niet een dubbele nationaliteit zullen hebben.

Alle voorgedragenen van Duitse herkomst zijn in het bezit van een verblijfsvergunning.

De Minister van Justitie,
H. MULDERIJE.

2516

VERSLAG

Zie het Verslag, opgenomen onder 2515 4.